

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhia:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popoara Nr. 15.

Se prenumără și la poșta și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc; pe acțiun

Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploest

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Sentimentul lor.

(m.) De câte-ori nu auzim zicându-se din partea Maghiarilor, că popoarele nemaghiare, dar în special noi Românii nutrim sentimente de ură pentru tot ce este maghiar.

Dacă ne apărăm școalele și instituțiile noastre în fața curentului sovinișt și nu le lăsăm să fie cutropite de spiritul maghiarizator, ni-se zice că o facem din ură față de Maghiari.

Dacă rezistăm la pătunderea limbii maghiare unde nu-î este locul, sîntem învinovați că o facem aceasta din antagonism față de limba ungurească. Și așa mai departe. Maghiarii în toate acțiunile noastre de conservare și apărare ved, sau le place a vedea, manifestații de ură, de intoleranță față de ei, față de limba și cultura lor.

Nimic mai neadevărat și mai fals decât aceasta, cum sînt de obicei false toate acuzațiile Maghiarilor față de noi.

Cu nimic real nu se poate proba, că noi am nutri ură față de Maghiari. Din contră, sîntem la multe ocazii prea toleranți și prea prevenitori față de ei și de limba lor. Sau nu avem casuri triste concrete de ale unor capi bisericești, consistoare și autorități școlare românești, cari din motive rău pricepute sînt de tot îngăduitoare față de pretenziunile maghiare ridicate în interesul maghiarizării? Și nu avem noi adeseori prevenire, care e mîrginașă aproape cu prostia, chiar și în viața socială și privată? La toți ne este cunoscut, că spre pildă, dacă se întîlnesc la un loc 4-5 Români cu un singur Ungur, conversația se poartă de dragul acestuia în limba ungurească, chiar și dacă Ungurul știe românește.

Ei bine, se manifestă în de-al de felul acestora ură sau intoleranță? Nutrim noi ură și antagonism față de Maghiari, sau de multe-ori o prevenire neocotită? Răspunsul e clar pentru orîși-cine.

Dar' dacă acuza cu sentimente de ură la adresa noastră este o insinuație fără temei, avem dovezi, că tocmai Maghiarii sînt aceia, cari urăsc tot ce e românesc și ar voi să nimicească tot ce avem noi scrup, instituții, limbă, pov și obiceiuri. De câte-ori nu ni-s'a dat ocazia a vedea manifestându-se cea mai extremă intoleranță față de totul ce nu e maghiar. De câte-ori nu ni-se prigonește și batjocorește limba, obiceiurile, școalele, numai pentru-că sînt românești și maghiare nu vor a fi.

Dintre miile de casuri, cari eternitate sînt în coloanele foilor noastre naționale, se luăm numai pe cel mai recent. Este cazul dela Deva, întemplat Duminecă noaptea, despre care am dat ieri știre.

O asociațiune culturală, cea mai de frunte societate a Românilor de sub coroana S-tului Stefan, »Asociațiunea« își ține adunarea generală în Deva. Nu este o adunare politică, care ușor poate agita spiritele, ci o adunare a muncii pacinice. Români din toate părțile se adună în valea Mureșului, nu ca să infiereze nedreptățile și tirăniile unui regim politic, ci se adună cu scopul de a lua parte la lucrări și sîrbări culturale, fără de a ataca, fără de a jigni pe cineva.

În Deva însă sînt și Maghiari, ear' unde sînt Maghiari, crește și înflorește sovinișmul, ca scăieșii cei rei, ear' sovinișmul nu-și poate stăpîni ura față de Români. Dacă Maghiarii, cavaleri ai sovinișmului exaltat, nu-și pot manifesta ura la lumina zilei, în fața lumii, ea isbucnește de fapt la întunec, pe ascuns. Așa a isbucnit și la Deva. Scutite de vîlul nopții, mîni negre și sacrelege au murdărit școala română. Prin' acest fapt și-au bătut joc nu numai de Români din Deva, ci de cultura noastră, școala fiind reprezentanța culturii românești. Cavalerii întunerecului au dat

de nou semne despre sentimentul de cari sînt stăpîniți față de noi și față de cultura noastră.

La lumina zilei, la banchet, dl Réthy a făcut declarații de simpatie pentru Români. În întunecul nopții compatrioții de ai domniei-sale au batjocorit școala română și pe Români. Nu știm întru-cît au fost sincere cuvintele dlui Réthy, dar în ori-ce caz sentimentul maghiar față de noi nu l-a tîlmăcit, fidel și în ființa lui adevărată, dl Réthy, ci aceia cari au comis fapta nocturnă in-calificabilă.

Acesta e sentimentul lor, al Maghiarilor.

Sibiu, 29 Aug. n.

„Székely nemzetiség”. Decad și pier Sécuii, cu toate forțările patrioților de a-î ajuta. Eată cum lumentează un ziar maghiar:

„Teranul sécuii e în mare sărăcie și decade rapid în privința morală și materială. Emigrează și se face Român, fetele-î sînt amenințate cu mari pericole, pămîntul puțin nu-î l poate cultiva în lipsă de credit cîstît: sângele sécuiesc se prăpădește. Cercurile oficiale nu se interesează de el....

Acum se face propagandă pentru înființarea unei mari bănci sécuiesti, cu titlul de mai sus, cu ajutorul căreia să se ajute și scape de peire Sécuii. Slabă speranță....

Politică de înfrățire — respinsă. Anul trecut Láng Lajos, a sulevat într-o broșură ideea, că ar fi bine ca politica maghiară să se apropie de Slavi din Austria, să încerce o alianță sau înfrățire cu acestia, în special cu Cehii, contra Germanilor austriaci. Tot ideea aceasta a sulevat-o nu de mult Tizza István la desbaterea proiectului de budget.

Ideea aceasta o combate, respingînd ori-ce alianță sau înfrățire cu Maghiarii, politicianul ceh Spacil Bystricky în »Nouvelle Revue Internationale« din Paris.

Eată unele pasaje din articolul politicianului ceh:

»Maghiarii așteaptă dela o alianță cu Cehii, să-și poată realiza planul lor favorit, crearea statului maghiar unitar. Sub aceasta ei înțeleg maghiarizarea Slovacilor, Rutenilor, Sîrbilor, Croaților, Românilor și Sașilor, cu alte cuvinte ei vreau, ca locuitorii Ungariei de acum să fie de limbă maghiară.

Afară de aceasta Maghiarii s'au dat de un secol, ca în privința politică să-și valideze puterea în afacerile monarhice. Și-au arogat drepturi, de cari nu ușor vor abzie.

»Ideea maghiarizării forțate este o boală națională, care abia se poate cura. Programul politice maghiare este o volnicie fără considerații, care nu-și are părechea nicăieri în Europa....

»Să examinăm posibilitatea unei alianțe ceho-maghiare.

»Politica maghiară în parlament e reprezentată prin majoritatea deputărilor. Din cine constă însă această majoritate? Din mai mult de cincizeci Slovaci, Români și Sîrbi renegați, și aproape din 40 de deputați Croați, cari însă sînt nepuțincozi. În oșopie însă aflăm pe aceia, cari după nastere și educație sînt Maghiari veritabili, bogăși, intransigenți, cari în mortis la patria lor și nu ar sacrifica nici-cînd nimic ce ei consideră drept condiție a peremării rasei lor. Intre astfel de împrejurări numai cu membrii majorității ne-am putea alia. Dar' acestia aproape toți sînt Slavi renegați și astfel ar trebui să ne aliam cu

acești Slavi în contra Slavilor oprimați, adică în contra fraților noștri slavi.

»Resumînd toate, o alianță ceho-maghiară ar fi politică nebună, anti-slavă și înainte de toate necinstită.

Rusia și Vaticanul. În urma negociațiilor dintre sf. scaun și guvernul rus, Papa a hotărît să trimită în Rusia, în misiune temporară, pe Mgr. Tarnassi, internunțiu la Haaga, pentru a rezolvi câteva diferende existente între episcopii catolici, asupra jurisdicțiunii lor. Mgr. Tarnassi va duce o scrisoare antografă a Papei către țar.

Industria și literatură. În era »kulturgyleturilor« patriotice se poate întempla la Maghiari, că industria și literatura se se întovărășesc. S'a și întemplat. În 27. l. c. s'a ținut în Budapesta adunarea constituantă a societății, »Hazafias szövetség« (Reuniune patriotică), care are de scop a sprigîni industria maghiară, dar în afară de aceasta se va ocupa și cu maghiarizarea culturii. Aceasta reuniunea speră a o ajunge prin sprigînirea literaturii maghiare, prin acțiune în interesul maghiarizării de nume, prin preleccii din istoria națională etc. Adunarea a fost condusă de un industrias.

Frumoasă alianță între »susteri« și »literați«. Dar' de dragul maghiarizării ce nu se încearcă?

Adunarea generală a »Asociațiunei«.

— Scrisoare particulară.

Deva, 28 August n.

Aspectul orașului.

Duminecă de dimineață începînd orașul Deva a îmbrăcat haină de sîrbătoare — și era atît de frumoasă haina aceasta, căci avea bine imprimat caracterul național român.

Stradele toate băjbăiau de bărbați frunțași ai poporului român. Grupuri poetice de țărani și țărance frumoase, în port de sîrbătoare, se amestecau prin mulțimea clasei inteligente.

Însuflețirea și grija sfîntă ce o poartă culturii naționale se oglindează fermecător din fețele, din mișcările și din neastîmpărul fiecărui.

Comitetul aranjator.

Comitetul aranjator a fost la înălțimea chemării. Presidentul dl Francis Hosszu-Longin, sufletul comitetului, era sprinten ca un însurățel, cu tactul unui diplomat și cu prevenirea Românilui adevărat. Ceialtați membri ai comitetului aranjator din toate secțiunile asemenea au fost la culmea chemării. Dl Dr. Alexandru Hosszu-Longin, dl prot. Romanul, dl Beniamin Pop și toți ceialtați au încurțit culant pe oaspeții sosiți și au susținut ordinea exemplar, atît la sedințe, cît și la banchet, concert și bal.

Publicul.

Approape nici un centru românesc n'a rămas fără reprezentanți la adunarea »Astreii«. Comunele din jurul Devei pînă pe la Valea-Dosului și pînă la Ilija și încoaci pînă aproape de Alba-Iulia — aproape nici una n'a rămas să nu-și trimită reprezentanții lor. Și era nespus de draguț, tabloul ce ni-l prezenta mulțimea țărănilor, îmbrăcați în costume cu o mulțime de variații. Dela costumul sîliștenesc, pînă la cel bănațenesc și dela portul Jiului, pînă la acela al »pădurenilor« — toate ne fermecau ochii și ne înălțau inimile.

Din depărtări sosiți erau:

Dela Brașov: Dr. Mănoiu, profesorul Andreiu Bărsan, protopopul Voina, Grig. Major și alții.

Dela Făgăraș: Vicarul Macaveju, Dr. Micu cu fam.; Dr. Turcu cu fam., etc.

Dela Sibiu: Arch. Pușcariu, directorul Cosma, Dr. Diaconovich, Dr. Beu,

Dr. E. Dăianu, I. Moța, protopopul Papiu, Iuliu Bardosy, Dr. Vecerde, Simonescu. D-na și d-șoara Cosbale, Cosma, d-na Beu, d-șoara Dora Colbe, d-șoara Penciu, etc.

Dela Blaj: Dr. A. Bunea, Dr. V. Hosszu, Dr. Maniu, prof. Prodan, A. C. Domșa.

Dela Orăștie: Dr. Mihu, Nicoară, Mărghita, com. Vulcu, etc.

Dela Hateg: M. Bontescu cu fam., Dr. A. G. Vlad, Dr. Suci, etc.

Dela Hunedoara: Primarul Dănilă cu familia, preotul G. Oprea cu fam., Dima cu fam., Rimbaș jun., Tulea, notarul cu fam., N. Macrea, comptabil, A. Schuster, Rimbaș, cand. de adv.

Dela Brad: Profesorul Boneu cu fam., Albu cu fam., preot-compt. Rimbaș, protopopul Dămian, profesorul German, etc.

Dela Ilija: Protopopul Păcurar. Dela Cămpeni: Dr. Chirtop cu fam., Motora, etc.

Dela Zlatna: Notarul Albin, com. Popp.

Dela Săcăreșmb: montan. Iancu, și d-șoarele Iancu.

Dela Cluj: Dr. Isac, Dr. I. Vajda-Voevod, Scurtu, etc.

Au fost apoi mai mulți reprezentanți a căror nume ne scapă, din Alba-Iulia, Abrud, Mediaș etc.

Din Lugoș: Dr. Proștean, frații Brodiceanu, Popovici, Dr. Iac, Radu etc.

Din Chinez: Dr. Crăciunescu.

Din Timișoara: Em. Ungurianu.

Din Arad: numai singur Dr. Proca.

Din grupul »Tribunei Poporului« nici unul n'a fost de față.

Din Seghedin: Judele regesc Oniț cu familia.

Din Budapesta: D-na Dunca de Schiau, d-șoara Pop etc.

Din Panciova: P. Tisu, adv., apoi Popescu, preot în Ovcea, Ioanichie Neago, preot în Petrovosele, P. Conopan, preot în Uzdin și P. Stoica, inv. și funcț. în Satul-nou.

Din Alibunar: Dr. G. Miclea.

Din Craiova (România): Profes. Străjanu.

Din Praga: Prof. Jarnik (fiul).

Din Berlin: Artistul Dămian.

Din Viena: Mai mulți tineri universitari.

Și apoi preoți, învățători și alți inteligenți din diferite comune învecinate cu Deva.

Amănunte.

După sedința de Duminecă străinii au făcut vizite pe la frunții din Deva.

Pe strade grupuri-grupuri discută și se sfătuesc. Se remarcă cu plăcere prezența inteligenților de lângă Panciova — cel mai expus punct românesc.

Se aud și șoapte îngrijitoare — lumea vorbește de secretari, de Arădani etc. Cineva explică lipsa Arădanilor, zicînd că »acea încă nu s'au trezit din bețfa înfrățirii...»

În decursul banchetului o grupă de Maghiari tineri »cu aspirații« binoclaui publicul de pe galerie. Pe la mesele întinse Réthy și Simonas (din Deva) au cercat să întindă firul roșu al înfrățirii, — dar' în lipsa de champagne și de Arădani — firul s'a rupt caraghios dela început.

D-nii acestia și-au uitat că sîntem la adunarea »Asociațiunei« pentru cultura și literatura poporului român. Tot astfel se pare că și-a uitat și Dr. Mănoiu, care a vorbit înflorilat — dar' cam prea puțin potrivit.

După banchet erau să se țină disertații și prelegere la popor. Din pricina timpului înaintat nici disertații, nici prelegeri nu s'au ținut.

Dar' pentru aceea căluserii și-au făcut datorința. Căci au jucat atît de draguț, încît toată lumea îi admira.

Expoziția a fost prea puțin »vizibilă«. Nici cel mai mic semn nu arăta

că în curtea bisericii se aranjează și expoziție. Căci țărani cari aveau costumele erau respirați pe la joc și pe la sfaturi.

Despre concert numai atîta: Vă scriu deocamdată că a fost splendid.

Vili.

„Altă“ idee.

— Echouri.

(Urmare).

Di Osvadă pledează pentru întărirea economică, dl Brediceanu pentru cea în cultura propriu zisă. Aici nu încap multe discuții; amîndouă sînt arme deopotrivă necesare, pentru-că e deopotrivă nenatural a neglija corpul sau spiritul; tot astfel la un popor.

Însă mai înainte de a se vorbi ceva despre »idealism« a apărut broșura dlui Vajda »Postul virtutei?« cu tendențe destul de pronunțate idealiste. Despre partea referitoare la post, discuția asupra lui cu argumente »pro și contra nu zicem nimic, pentru-că acestea nu sînt lucruri cari eventual se se poată lua într'un program de acțiune, spre cari să tindem, ci trecem la celelalte. Împărțim părerile dlui Vajda, despre spiritul relativ liberal al bisericii gr-or române și despre spiritul din Blaj.

Nu putem primi însă socialismul, mai ales așa, cum l-au propagat Marx și Lasalle. Pentru-că țărani noștri ar fi cei deținuți, cari l-ar respice și pentru-că deja și acum se amestecă statul prea mult în viața privată a cetățenilor. O reglementare polițienească și mai mare a vieții a putut fi bună pentru Spartani și alte popoare vechi sau pentru Pernanii dinainte de descoperirea Americii, nu e potrivită însă pentru Europeni și în special pentru noi, și toți cugetătorii mari sînt unanimi în a cere restringerea ingerenței statului în viața privată, și pregătirea pentru un self-governement, care corăspunde mai mult tendențelor anarchiste decât socialiste. Cu aceasta nu voim să zicem că nu ar trebui aranjate referințele economice așa, că ori-cine voește să poată munci, produce și trăi liber de apăsătoare grije a pâinei de toate zilele.

De sigur mai sînt mulți, cari au de spus câte o durere, cari ne-ar pute da câte o idee, și e de regretat că nu o au făcut. Căci, dimpreună cu cele expuse, încă multe alte lucruri pot încăpe ca tot atatea puncte în cadrele aceluiași program de acțiune. Și e datoră tuturor să se intereseze de afacerile publice, să-și spună cuvîntul. Căci în politică se au în vedere numai interesele și părerile acolora, cari se interesează de ea; însă cu cît se vor interesa mai mulți, cu atît se vor ocroti mai multe interese, cu atît se va apropia politica mai mult de adevărul ei scop, binele tuturor. Și numai atunci putem fi tari!

Și precum pentru a cunoaște, a studia istoria unui popor sau a popoarelor, trebuie studiată — ea și la indivizii singuratici — mai înainte rassa, apoi condițiunile în cari a trăit, solul, clima, referințele economice, vecinii etc., și pentru toate acestea trebuie să-î studiam nu numai literatura d. e. sau legile, răsboaiele, inscripțiile, orașele, produsele etc., ci pe toate. Tot astfel trebuie să aibă în vedere totul, cine voește să facă istorie. Alfel studiam și lucrăm fals.

»De même pour le système sociale; que de sciences il faut ajouter l'une à l'autre pour atteindre le vrai! Si l'on voulait expliquer les revolutions humaines par la seule économie politique il faudrait se figurer que les grands faits de l'humanité se sont accomplis dans la seule atmosphère de la richesse, de la production matérielle. On se ferait une idée fautive de presque toutes choses.«

Același lucru li-se poate spune tuturor exclusivilor într-o direcție sau într'alta, când studiază sau când fac istorie.

Sînt lucruri banale acestea, pe cari le spunem, și totuși e bine să li-se aducă aminte oamenilor din când în când, tocmai pentru-că sînt banale și oamenii obiceiuse se le uite bucuros de dragul nu știu căror teorii înalte.

Însă la noi s'a crezut că un lucru exchide pe celalt; acela care lucrează pentru ridicarea în privința culturală, a disprețuit sau poate chiar a combătut pe acela, care a lucrat pentru ridicarea în privința economică sau altfel și vice-

*) E Quinet: Revoluțiunea franceză.

versa. Fiecare a crezut că se află în posesiunea singurului recept, infalibil; pentru-că asupra noastră apasă »der Fluch der Einseitigkeit«, în loc de a se specializa fiecare în unul din ramurile activității pe terenul public și de a le recunoaște și celorlalți dreptul de a se specializa, în loc de a cere, primii și da ajutor celorlalți, și în loc de a schimba idei. Probabil s'a crezut d. e. că în programul unei »Români June« nu încape conservarea spiritului bisericesc sau a altui lucru bun și vice-versa.

Totuși nu credem că s'ar fi putut crede așa ceva! Căci cele petrecute ne fac altă impresie: fiecare s'a temut de celalalt, că lucrează numai pentru a se scoate în relief, pe sine, pentru a eși la iveală, și dară jos cu el, și mă ridic eu.

Sunt lucruri și idei, care se exclud, și pentru a decide care are dreptul, trebuie să se poarte adese-ori lupte vehemente; și o purtare mărsavă din partea cuiva îndreptățește pe adversar și la limbaj violent. Însă la noi nu au fost cazuri de acestea. Căci d. e. stîrpirea nepotismului incompatibil cu libertatea și progresul, nu îndreptățește la ce s'a făcut.

În loc de a se ajuta, de a schimba idei și de a se lupta, chiar la noi nu s'au încercat nici măcar ucideri, ci măcelări. De mult ni-s'au sîlbiteci moravurile și nici-când la noi învingătorii nu au întins mână frățească celor învinși.

Cu nenumărate programe constătoare din câte un punct și exclusiviste, cu pure personalități și scandaluri nu vom ajunge departe!

La noi toată lumea face politică de un fel sau de altul, sau de toate, și bine face; pentru-că e datorită fiecăruia să se intereseze de »republica«, de afacerile de interes public? nsă cum? aceasta o știu numai foarte puțini. Pentru-că la noi fiecare vede în negru totul afară de sine și se crede îndreptățit să învinuiască pe alții și să voască a-i îndrepta, numai la sine nu admite nici o corectură. Negreșit că e frumos, nobil și laudabil a voi să promovezi binele public, și a-ți spune cuvântul, a lucra și a voi să îndreptezi oameni și lucruri; dar căți dintre cei-ce voesc aceasta au început critica și îndreptarea mai întăiu la sine?

Fiindcă fac alții destulă politică, noi nu vom face, ci vom încerca să vorbim despre felul cum credem noi că trebuie să se facă politică. Căci felul: cum trebuie să fie primul scop: ce în toate lucrurile, ce au să le facă oamenii, deci și în politică.

Firște că aceasta se poate învăța numai din cărți sociologice, din teorie, tot așa de puțin ca și alte lucruri; ci pentru a cunoaște felul mășcării societății trebuie analizată o parte din ea, o situație, cum se zice. Însă în loc de a supune analizei un din istoria Romei d. e. sau de altundeva, credem că va fi mai bine dacă vom analiza una din istoria noastră, și anume pe cea mai aproape de noi; deoparte pentru-că le e mai cunoscută tuturor, de altă parte pentru-că întru-câtva de aceiași factori trebuie să ținem socoteală și în viitor, deci aceasta ne va fi bună și pentru altceva.

Analiza aceasta nu o facem, ca să atacăm pe cineva, ci pentru știință, ca pe aceasta să o putem folosi pentru scopuri practice, de interes public. Că prin aceasta am putea îndispuie față de noi pe unul sau altul din factori, sau pe toți, nu ne poate refișe dela cercetare, ear' cele cercetate și cunoscute în inte-

resul public bine priceput, nu le-am ascuns nici-când și nu le vom ascunde nici acum. Pentru-că cine caută adevărul, nu trebuie să-și numere aderenții, nici nu trebuie să se sparie de nimic. Așa vedem că fac cercetătorii pe terenul științelor pozitive, fără a se teme de o eventuală exploziune sau alte neplăceri; și nu vedem nici un motiv, pentru care nu s'ar putea face același lucru și în politică. (Va urma).

Anglia și Transvaal.

Transvaal este o țărișoară în Africa sudică, cu locuitorii de origine Olandezi, numiți Boeri (Buri). În sinul pământului ei se află mari cătărimi de aur, și afară de aceasta exportează fildeș, lână, pene de struț și cărbuni de peatră. Ea este în vecinătatea posesiunilor engleze și depinde întru-câtva de Anglia. Nu poate să încheie convenții vamale fără aprobarea acesteia, se folosește de banii și măsurile engleze și chiar aurul e exploatat cu deosebire de Englezi. Transvaal este republică; parlamentul (Volksraad) are două camere, cu câte 24 membri. Membrii senatului sunt aleși numai de Boerii băștinași, ear' la alegerea membrilor camerei au vot și cetățenii naturalizați. Locuitorii se împart în două clase; clasa primă o formează Boerii colonizați și descendenții lor; clasa a doua constă din cetățenii naturalizați și din plebe, care nu are drepturi cetățenești. În clasa primă străinii nu pot intra decât dacă își au locuința în țeară de doisprezece ani și cu învoirea Volksraad-ului. Aceasta este cauza pentru care s'au ivit neînțelegeri între Boerii și Englezi și pentru care poate să erumpă războiu între ei, de oare-ce Boerii nu pot fi prea darnici la împărțirea drepturilor cetățenești, fără-că să-și pună în risic stăpânirea. După număr ei sunt în minoritate, dar sunt un popor ofițit, curagios și cu viitor. În fruntea lor stă ca president al republicii Krüger, bărbat isteț și firm. Reședința lui este în orașul Pretoria. Boerii sunt un popor religios, de religiuinea calvină, poate mai demni decât străinii (Uitlanderii), cari voesc să aibă și ei parte în viața politică a țerei. Krüger și compatrioții lui le vor da drepturi numai sub presiunea Angliei. Față de nusuințele de independență ale Transvaalului stă imperialismul englez, care vrea să-și asigure o influență decizitoare în întreaga Africa. Cel mai marcant reprezentant al acestor nusuințe este Cecil Rhodes. El are planuri mari. Voeste să împreune Alexandria cu orașul Cap, și poate-că își va realiza acest plan cu ajutorul capitalelor engleze.

Africa este foarte bogată în aur și diamant, cu deosebire în părțile sudice și e mult promițătoare și în privința agronomică. Anglia vrea să pună mâna și pe părțile acelea din părțile sudice, cari încă nu depind de ea. De aci se poate că se va naște războiul cu Boerii. Anglia va învinge, dar' cu mari jertfe și coloniștii albi se vor înmulți.

Unii profesec, că la capul Bunei-speranțe se vor desvolta lucrurile analog, ca cu Statele-Unite din America-de-Nord. Aici ca și acolo se vor produce minuni nouă de ale civilizației prin munca și simțul politic al rassei anglo-saxone.

Dela Arad — la Beiuș.

— Note caracteristice. —

Oradea-mare, 24 I. e. n.

Nu știu juristările din părțile ungurene sunt priincioase, sau spiritul infecat al vieții românești din aceste părți e foarte inclinat să producă insanități pe terenul politic, — destul, că »naționaliștii« dela Arad au dat naștere unui »monstru«, care deja și are un puiț la Beiuș. *Minotaurul* născut la Arad e înfrățirea româno-maghiară, ear' puiul-mic e înfrățirea maghiaro-română. Deși poate nu au același tată, dar' la toată întempleră sunt în nemotenie, seamănă mult laolaltă, — și în ultima analiză sunt tot una: ființe neexistente, despre cari se făcea amintire cu multă predilecție în vremuri antice, când viitorul predomnea mințile oamenilor....

Și ce curios e, că modul de cugeta-re al unor oameni e în stare, ca toți și la sfîrșitul acestui secol decadent să creeze din nou astfel de figuri mitologice, și încă să vorbească despre ele ca despre ființe existente?!

Însă nu învie morții, înzădar copile!!

Pentru-că, până-când stăpânitorii puterii urmăresc nebunește scopurile și intențiile lor, de a maghiariza pe toate terenele, de a înființa un stat unitar maghiar, până-când ei rivnesc la desnaționalizarea noastră, ca răpindu-ne limba, să ne contopească, până-când ei în nebunia lor soviniștă nu vreau a recunoaște individualitatea noastră națională, întărită prin legile din 1868, — până atunci înfrățirea româno-maghiară e un monstru, din care în veci nu va fi ființă de om!...

Și nu învie morții, înzădar copile!... Pentru-că, până-când nu mai pe la bancheturi, însufleștiți (?) de țaria vinului, și numai câteva căpățini suspecte vor da probă din șirul nostru, și vor încerca înclinare spre înfrățire, și biruitorii dela cărmănu-și vor schimba conduita în conducere și scopuri, ci vor urma numai politica »copilărească« de pe la bancheturi, ca să ne poată îndulci, pe lângă toată șiretenia lor, până atunci înfrățirea maghiaro-română earăși e un monstru, ear' monstrul nici-când n'a naște om!!

Și cum nu pot să înțeleagă acest rost al lucrurilor heghemonice noastre?? Ușor de explicat. Pentru-că nu voesc, căci sunt cu mult mai orbiți de scopurile păcătoase, pentru cari luptă, decât ca să-și încerce de a ne înleage... Și pentru-ce să o și facă, când și din jurul nostru se ivesc ca ciupercile figuri tipice, cari amestă de beția unor eventualități, ba chiar conduși de interesele lor private-materiale află timpul de oportunitate de a se și gândi la așa ceva??! Însă chiar pentru asta amar se înșeală dușmanii nostri, căci nu vor isbuti în veci cu specula lor, — și înfrățirea româno-maghiară va rămâne și mai departe numai o frasă de idioți inventată!... Atât!!

Și că sunt adevăruri neresturnabile cele expuse, destulă garanție ne este seama aceea de oameni, cari roleză și fac enunțaiuni politice pe la chefuri, între păhare, inspirați de aburii vinului și conduși de interese cu totul private...

Cele întemplate la Arad sunt deja reduce la adevărată lor valoare și conturile sinistre, întunecoase ale figurei

părintelui Mangra sunt pe deplin cunoscută... Numai una nu s'a spus, — pentru-că a fost dl Mangra așa fără de voce, ba chiar deprimat după banchet în seara concertului??

A simți doar' muștrare, 'i-a părut rău cred vorbele-i nesocotite?! Așa cred și eu, căci starea psihologică arare-ori înșeală!...

Și după Arad... vine Beiușul.

Compatrioții nostri fac mare svon și ciorobor în țeară și li-e mare bucuria pentru cele întemplate mai în zilele trecute în acest oraș... Se zice, că s'au făcut manifestări solemne pe lângă înfrățire și s'au repețit momentele dela Arad... Se zice, că la matineul aranjat de »Szigligeti Társaság« și »Népevvelési egylet« — unde și un oare-care Papp János (de origine Român, crescutul gimnasiului din Beiuș, care s'a susținut cu stipendii românești) a ținut o frumoasă disertație despre »Magyarosítás« și unde cu mare însuflețire s'a intonat »Hazádnak rendületlenül«, — au fost de față mulți Români, mai ales profesori dela gimnasiu... Și cum să nu meargă ei, profesorii, să-și asculte fostul discipul iubit și să se convingă, că la ce rezultate îmbucurătoare a ajuns în urma creșterii primite??! Nu e asta ironia sorței?!

La banchet, apoi se zice, că a fost de față o lume frumoasă românească, Români veritabili, cum e avocatul Paul Papp — despre care se susține, că e primul frunțat al Românilor beiușeni, Român însuflețit, naționalist infocat (?), cum e Ioan Butean, director gimnasiai, Vasile Dumbrava, Teodor Bule și Nicolae Diamandi, prof. gimnasiai, Dr. George Murșan, medic, Alexandru Gera, reprezentantul episcopului Pavel ș.a.!... Din partea Ungurilor s'au rostit mai multe toast de caracter politic pe tema înfrățirii; a vorbit și Sas Ede, eroul vandalismului din 1893, care altcum a avut deja ocazie să se sărute cu »ultraști« Români la instalarea episcopului Goldiș. El s'a adresat dlui Diamandi, care asemenea a fost de față la instalare și pe care poate, că 'l-a și pupat — atingând strune bine sunătoare de întovăreșie...

Și eată înfrățirea gata, — dl Diamandi nici n'a întârziat mult cu răspunsul!...

Nu, căci deja de acasă s'a pregătit cu el, ca oamenii mari în politică, și s'a dus și el la banchetul Maghiarilor, ca să-și joace rolul glorios!!

A vorbit d-nialui în frase frumoase ungurești, învîrtite pe limbă și frase ca »állami consolidatio«, și după-cum spune ziarul tiszaistilor, »Nagyvárad Napló«: »Protopopul Nicolae Diamandi a ținut un toast »patriotic«, a reflectat energie la comentarele făcute de ultraști referitor la toastul dela Arad al contelui Stefan, Tisza... Eată unele părți din patriotica sa vorbire (după »Nagyvárad Napló«.)

»Prea stimați domni! Permite-ți-mi să declar din toată sinceritatea sufletului meu, că satisfac cu greu repețit exprimatei dorințe generale, pentru mine onorifice, ca și eu să rostesc câteva cuvinte; și satisfac cu greu din acel motiv, căci nu trech încă nici o lună de când luat-am parte la banchetul dat din prilejul instalării episcopului meu diecesan, Il. Sale Ioan Goldiș. La acest banchet s'au rostit mai multe toast, cari, așa cred, au fost interpretări rezonabile politice ai franchisei bărbătești și ai firmei convingeri individuale, și nu cum le considerau unii: manifestațiuni ale dispoziției inferbentate în urma beuturii de sampanie.

Signatura timpului e: chabotinajul (ștreberia), vînarea după interese individuale și egoismul turbat, care și în viața noastră politică

se manifestează, care de multe-ori se pune pe-decă în calea asigurării din ambe părțile a încrederei reciproce și a sincerității, care dacă s'ar realiza, 'și-ar perde terenul de sub picioare așa numiți Mefisti politici.

Domnilor, e fapt dovedit în istorie, că integritatea patriei noastre timp de o mie de ani au susținut-o cu sângele lor toate popoarele locuitoare în ea, fără deosebire de rasă, religiuine și naționalitate, și dacă pe baza acestora vom să eluptăm completa consolidățiune de stat, trebuie să luăm drept principiu conducător, ca fiecare fiu al acestei patrie, fără deosebire de limbă, religiuine și naționalitate, să se simtă bine aici acasă.

Oare nu s'a prea întăritat dl Diamandi în sinceritatea lui bărbătească și în seriozitatea lui în ce privește politica??! Eu cred, că da, și sigur nu voi fi singur în convingerea mea, dacă voi prezenta în adevărată culoare finuta lui politică și caracterul bărbătesc... Eată câteva:

El până la alegerea de episcop la Arad a fost inamicul cel mai în arșunat al lui Goldiș, care în gura mare striga, că: »numai vie Goldiș la Beiuș, în casa mea, nu știu cum își va scoate picioarele!« Și când a mirosat, că Goldiș va fi ales de episcop, și a întors straița și ce se vezi, când Goldiș s'a dus la Beiuș în cauza internatului gr-or, ce s'a edificat acolo, el a fost primul cu avocatul Paul Papp, cari 'l-au lins, dând cină mare în onoarea lui!...

Ba mai mult! Cu ceva înainte de sərbările sus pomenite din Beiuș, el — Diamandi — a fost acela, care se lăuda și în dreapta și în stînga înaintea Românilor din alte părți, că: »mergem cu toții acasă, pe când vine »Szigligeti Társaság«, căci nu vom să fim martori la niște insanități maghiare!« Și întrebați, cum de poate să-și contrazică în așa măsură un om??!

Ușor veți înlelege, dacă vă spun, că aspirează la vicariatul din Oradea-mare, deci trebuie să se recomande în grația tiszaistilor și prin tiszaști grației lui Goldiș?!

Vedeți ce oameni țin discursuri politice de înfrățire, și apoi nu e un monstru înfrățirea maghiaro-română din Beiuș, mai ales când acest discurs dl Diamandi 'l-a rostit după amiază la 5 ore înaintea ailor 10 oameni??!

E o comedie la cale, unde actorii sunt oameni ca dl Diamandi, oameni, cari s'au știut alia cu Jidovii, și acum cu Maghiarii, — dar' numai din geschäft, căci caracter național ei nu au, nici n'au avut — însă ce să le faci, dacă:

»Bihorul e un cadavru și Beiușul al lui mormânt!«

Rioli.

Revista externă.

Anglia și Transvaal.

Din Birmingham se anunță, că ministrul de colonii al Angliei Chamberlain, cu ocaziunea unei recepții în localitatea Highburg a ținut o vorbire exprimându-și părerea de rău, că petrecăturile cu Krüger, purtate de trei luni, au dat rezultate de tot mici și crisa e tot neresolvată.

Chamberlain a zis, că toată lumea recunoaște, că reformele, ce Anglia pretinde să se introducă în Transvaal, sunt juste și raționale și că Anglia 'și-a impus mare moderație față de rezistența unui stat atrănor încâtva de ea. Krüger — a zis Chamberlain — poate alege

FOITA „TRIBUNEI“.

Cei doi prieteni.

Traducere.

(Urmare.)

Amicii s'au despărțit. Lotario a plecat spre casă, ear' Anselmo a rămas mulțumit, în măsura în care era îngrijorat Lotario, care nu știa încă cum să înceapă lucrul, ca să ese bine din încercătura în care a intrat. Încă în aceeași seară își compuse însă planul, cum să seducă pe Anselmo fără să va-teme pe Camila. În ziua următoare a mers apoi la amicul seu la masă și a fost primit din partea Camilei, cu afabilitate meritată de omul ce e atât de mult iubit din partea bărbatului ei.

După masă Anselmo a rugat pe Lotario să mai povestească cu nevăstăsa până isprăvește el o afacere urgentă, care nu poate fi aminată. 'I-a dat însă cuvântul, că peste o oră și jumătate se va reîntoarce. Camila 'l-a rugat să nu meargă de acasă; ear' Lotario 'l-a făcut propunere de însoțire. Anselmo rămase însă neclintit pe lângă dorința, ca Lotario să-și aștepte, fiindcă are să-și mai vorbească în chestii foarte importante. Pe Camila asemenea a rugat-o Anselmo, să stea de vorbă cu amicul seu, până va veni el acasă. Cu un cuvânt, Anselmo a dat îndepărtării sale urgente, sau mai bine zis, nebune, aparența unei afaceri atât de momentuoase, încât nimenea nu o putea ține de simplă apucătura.

Anselmo plecă, ear' Lotario rămase singur la masă cu Camila. Servito-

rimea era departe, asemenea așezată la masă. Lotario se afla deci pe câmpul de luptă unde îl trimisese amicul seu și în fața unei inimice, care numai cu grațiile sale putea să bată o ceată întregă de cavaleri înamorați. Lotario se temea și era motivată temerea sa.

Pentru a eși din încercătura se făcu că e obosit și rugă pe Camila să-și permită să se odihnească puțin în scaun, până va veni Anselmo.

Camila îl rugă să se culce pe sofa, dar' Lotario se opuse, și rămase pe scaun cu ochii închiși, prefăcându-se că doarme, până la sosirea lui Anselmo.

Când văzu Anselmo pe Camila în camera ei, ear' pe Lotario durmind în scaun, își făcu socoteala astfel: au avut timp destul nu numai să vorbească, ci și să adoarmă.

Lotario deschise ochii și la invitarea lui Anselmo plecără amândoi împreună. La întrebarea pusă din partea lui Anselmo, Lotario răspunde, că n'a aflat de cuviință să facă deja astăzi declarații de amor Camilei, ci s'a mulțumit cu aceea să-și laude înțelepciunea și frumseța și să-și spună, că aceste două lucruri formează obiect de admirație în orașul întreg. Începutul acesta 'l-a ținut Lotario de cel mai bun pentru a se recomanda Camilei și pentru a-și asigura ascultarea ei pentru ocaziunea proximă. S'a folosit și el de apucătura diavolului când voeste să ametească trevia omului. Se prefăce adevăc în ângerul luminei, pe când de fapt e regele întunerecului și seduce pe om cu aparența unui spirit bun până își ajunge scopul, după-ce apoi se arată în propria sa ființă, dacă înșelăciunea nu s'a observat cumva dela început.

Anselmo era foarte mulțumit și promise lui Lotario că îi va da în fie-

care zi ocaziune să continue. De nu va pleca de acasă, se va ascunde, așa ca să nu-și observe Camila planul.

Lotario lăsă însă să treacă zi după zi, fără să vorbească Camilei un cuvânt măcar despre dragoste, deși lui Anselmo îi spunea, că a vorbit cu ea, dar' n'a primit încă nici un răspuns reprobat, însă semne de speranță tot atât de puțin. Din contră, Camila 'l-a amenințat, că se va plânge bărbatului dacă el, Lotario, nu va pune capăt intențiilor sale reuțătoase.

»Foarte bine, — zise Anselmo. — Cuvintelor a resistat Camila; să vedem de va pute rezista și faptelor. Măne primești dela mine două mii, de taleri în aur, ca să-ți dai ei ca cinste. Mai primești și o altă sumă, tot atât de mare, ca să-ți cumperi prețioase și juvaere, căci femeile, ales cele frumoase, găsesc totdeauna plăcere în lux și lucruri scumpe, chiar să fie ele ori-cât de ferme în caracter. Și resistă Camila și aceste ispite, voui fi mulțumit și nu-ți voi mai face nici o supărăre.«

Lotario răspunde, că dacă a intrat în joc, e gata să-și ducă până la sfîrșit, deși e convins din capul locului, că va trebui să părăsească câmpul de luptă zdrobit și învins.

În ziua următoare Lotario primi cele patru mii, cari îl băgară în patru mii de griji nouă, fiindcă nu știa să nascocoască alte minciuni nouă. În cele din urmă își propuse să spună că tot atât de greu este a seduce pe Camila cu cadouri ca și cu vorbe și că cel mai bun lucru ar fi sistarea experimentărilor, fiindcă se pierde timpul numai înzădar cu ele.

Soartea a dispus însă altfel. S'a întemplat, că Anselmo, lăsând odată pe Lotario singur cu Camila, s'a ascuns

în antișambra și prin crepăturile ușei s'a uitat să vadă ce fac. Și a văzut că Lotario o jumătate de oră n'a vorbit nimic cu Camila, și nu vorbeau nimic chiar dacă rămăneau un secol singuri laolaltă. Anselmo a început să creadă, că tot ce 'l-a spus amicul seu a fost minciună și — poesie. Pentru a se convinge, a chemat pe Lotario afară, și 'l-a întrebat cum stă cu Camila și cum e ea dispusă în momentul de față?

Lotario răspunde că nu poate face nici un pas înainte, fiindcă a fost respins din partea Camilei cu atâta mînie și dispreț, încât nu mai are inimă să-și mai vorbească, fie și numai un cuvânt.

»Lotario, Lotario! — zise Anselmo supărat. — Cât de rău îți împlinești tu datorința față de mine și cât de puțin corăspunzi tu încrederei ce am pus eu în tine. Te-am controlat prin crepăturile ușei și am văzut că n'ai vorbit cu Camila nici un singur cuvânt. Nu te supăra deci, dar' eu cred că îi ești dator încă și acum cu primul cuvânt. Spune-mi, Lotario, de ce mă înșeli, și de ce voești din adins să-ți răpești mijlocul prin care aveam să ajung la scopul dorit?«

Lotario se rușină. Și fiindcă știa că cel mai neplăcut lucru este să fi prins cu minciuna, a jurat lui Anselmo, că din acest moment se va sili să-și satisfacă în toată privința și nu-și va mai comunica minciuni; ear' despre aceasta să se convingă Anselmo singur, dacă atât de mult e torturat de curiositate, încât trebuie să-și controleze. Să fie însă liniștit Anselmo și să nu se mai îngrijească de nimic, pentru-că zelul ce-l va desvolta în viitor, ca să-și facă să fie mulțumit, îl va apăra în contra tuturor suspiciunilor.

Anselmo a rămas mulțumit. Pentru a da ocaziune și mai bună și mai comodă lui Lotario, s'a decis chiar să plece pe opt zile de acasă, la un alt amic, dela țeară. S'a înleșe deci cu amicul acesta să-și trimită o grabnică învitate, pe care el acceptându-o făcea deja pregătiri de plecare...

Nefericitele și neprecugetatele Anselmo! Ce faci și ce pui la cale? Căta neferieore și rușine îngrămădești tu singur asupra ta! Camila ta e onestă; poți fi liniștit! În fericirea ta nu te conturbă nimeni. Gândurile ei nu zboară afară din sferile ocupațiunei ei casnice; tu ești cerul ei pe pământ, tu ești ținta dorințelor ei, concepția bucuriei ei, imboldul voinței ei, care nu se supune decă voinței tale și voinței cerului. Când isvorul nesecat al virtuților ei, al frumsetei și al moralității ei, îți scutură în poală comoara fără nici o greutate, de ce voești tu să dai de comori nouă, închipuite, expunându-te pericolului de a se deritua totul deasupra ta, fiindcă nu te poți încrede decât numai în slabele tale puteri? Gândește-te, că cel-ce cere ceva imposibil, cu tot dreptul poate să peardă și aceea ce putea să poseadă, cum foarte frumos o spune aceasta poetul în următoarele cuvinte:

Am căutat în groapă vieaja,
Sănătatea patul bolnavului,
Ear' libertatea în cătușe,
Prin temnițe drumul liber
Și credința la — trădători!
Dar' soartea m'a pedepsit
Fiindcă aceea căutam
Ce imposibil este a se afla,
Și 'mi-a răpit deci și aceea
Ce liniștit puteam să — am!

(Va urma).

Între războiu și pace. Dacă Krüger ar fi primit reformele moderate, propuse de guvernatorul țerei Cap, Milner, n'ar fi provenit situația de acum. Încădarea aceasta nu poate ține mult. Dacă rezistența va dura, poate că Anglia se va asigura că ajunge la condiții cari s'îi asigură definitiv poziția de stăpânitoare în Africa-sudică.

Aceasta se pare a fi o amenințare, cum obișnuiesc a face în anumite cazuri ministrii englezi și la care un răspuns potrivit este o vorbire a comandantului Joubert, care a zis, că el doarește pacea, dar' dacă va fi lipsă, Transvaalul se va lupta din toate puterile pentru independență.

Din toată lumea.

— Rusia și Bulgaria. — Din Franța. — Turcii tineri și Sultanaul. — Un atentat în proiect.

Țarul a însărcinat, după cererea prințului Ferdinand, pe colonelul de stat-major Japantîn cu o misiune specială în Bulgaria, spre a cunoaște mai deaproape armata bulgară. Colonelul Japantîn a debarcat zilele acestea la Burgas, venind din Odesa.

În Rennes la procesul Dreyfus decurge uniform ascultarea martorilor în șir nesfârșit; incidente deosebite nu se produc. În Paris Guérin e tot în rezistență față de poliție; Paris și împrejurimile „cetăței” lui Guérin e liniștit.

Pașa Djelaleddin, șeful poliției turcești secrete, s'a reîntors din călătoria sa din Europa, aducând cu sine 8 Turci tineri și un Armean, cari toți au fost membri ai comitetului revoluționar. Ei s'au întors în Turcia, după ce Sultanaul li-a promis deplină iertare.

„Vossische Zeitung” scrie, că în contra împăratului Germaniei se proiectează un atentat, pe când se afla în ținutul Rinului. Pentru siguranța persoanei împăratului s'au luat măsuri extraordinare. Știrea aceasta o confirmă și „Kölnische Zeitung”.

Chestiuni școlare.

Adunarea învățătoarească dela Orșova.

Comitetul aranjanților din Orșova, pentru aranjarea festivităților cu ocaziunea ținerei adunării generale a Reuniunii învățătorilor conf. români gr-or din învecinarea Caransebeșului, ce se va ține în 3 și 4 Septembrie st. n. a. c., a compus următorul

PROGRAM:

1. Primirea oaspeților. Sâmbătă, în 2 Sept. la 1^{1/2} ore p. m. se vor primi toți învățătorii și oaspeții cari sosesc cu trenul de către Arad, Timișoara, Lugoj și Caransebeș, și vor fi îndată conduși în corțelele destinate. Tot în acea zi la 4 ore p. m. se va primi comitetul Reuniunii și oaspeții, cari vor sosi cu vaporul de către Baziaș, și vor fi imediat conduși la corțelele respective.
2. La 8 ore va fi în hotelul „Cercul de aur” seara de cunoștință și cina comună.
3. Duminecă, în 3 Septembrie la 9 ore a. m. asistarea la sf. liturgie cu invocarea sfântului reșnit. Responsaliile vor fi executate de reșnitul cor al Lugojenilor, condus de Vidu. După liturgie toți membrii și oaspeții adunați se vor înfrunți în sala de „Cercul de aur” vis-à-vis de biserica gr.-or. Română, unde se va deschide adunarea generală.
4. După amiază la 2 ore tot în acea sală banchet.
5. Seara la 8 ore concert, dat de corul Lugojenilor, după care va urma jocul conform programului ce se va distribui în acea seară la casă.
6. Luni, în 4 Sept. ziua întreagă se vor ține ședințele adunării.
7. Marți, în 5 Sept., conform dorinței generale, excursiune cu vaporul la T-Severin, dimineața la 7 ore.

Toți acei p. t. participanți la sus-amintita adunare, cari doresc a lua parte atât la banchet, cât și la excursiunea dela T-Severin, să binevoiască a se însinua îndată după sosire la dl Traian Hențu, inv. și notarul comit. aranjanților, dela care pot primi toate deslușirile.

Orșova, la 15/27 August 1899.

Comitetul aranjanților.

Abonament lunar

pentru

August st. vechiu

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”

Cronica zilei.

Sibiu, 29 Aug. n.

Memento. 29 August: În Tur. rom. din Sămar și Sălagiu, petrecere în tipul de Jos. — Concert în Bistrița.

31 August: Adunarea generală constituată a „Hațegani”. — Înștiințări pentru participare la adun. gen. inv. în Orșova.

2 Septembrie: Petrecere tinerimei stud. în Lunca. — Petrecere tinerimei studiosă în Abrud.

3—4 Septembrie: Adun. gen. inv. din diec. Caransebeșului, în Orșova.

„Regina Elisabeta” și „Principesa Maria”. Din inițiativa dlui Ioan Nenițescu, prefectul județului Tulcea, alte două sate românești se înființează în delta Dunării, cari vor fi în curând inaugurate. La gura Leaștei, pe malul Dunării, brațul Kilia, se înființează un sat care va purta numele „Regina Elisabeta”, iar pe latura unde a fost vechiul sat Tatanir, încununat de păduri de sătuli „Principesa Maria”. Toate satele înființate până acum sunt locuite de Români din județele Ialomița, Brăila, Cuvurului, etc. Când și noile sate vor fi populate, întreaga graniță despre Rusia dela Prut până la Mare va fi populată numai de Români.

„Înfrățirea” dela Beiuș. Foaia humoristică a lui Sipulus, „Kakas Márton”, face următoarele două glume în conținutul „Înfrățirilor”:

— Despre festivitățile din Beiuș gazetele au referat manc. N'au amintit între cei prezenți pe Ștefan Tisza. (Alusie la „Înfrățirea” dela Arad. — Red. „Tr.”) și:

— „Spiritul Domnului planează peste ape. Al lui Ștefan Tisza peste vinuri.”

Ear' sub semn dă explicarea următoare:

„Când adevă se bea pentru înfrățirea maghiaro-română.”

„TRIBUNA” ÎN ALBA-ULIA. Numeri singuratici din ziarul nostru se pot cumpăra zilnic, cu câte 5 cr., la librăria lui Weiss Bernat, „la loterie”.

În gara din Budapesta s'au ciocnit alături noaptea două trenuri de povară. Vagoanele și gara au suferit grozave stricăciuni. Din norocire, numai un frănar a fost rănit.

Desastrul dela Mohács. Azi s'au împlini 373 ani dela desastrul oastei maghiare la Mohács, bătăuță și nimicitoare de oștirile turcești. Orașul Mohács s'arbează în tot anul această aniversare; azi a s'arbat-o prin desvălirea monumentului bas-relief al regelui Ludovic II, care fugind de Turci a căzut cu calul tot în rîulețul Cele, unde s'a înecat.

Dela desastrul acesta datează domnia casei de Habsburg asupra Ungariei.

Hymen. Vintilă Rosetti, directorul „Românului”, s'ca căsătorit cu d-soara Anna Kaechéle, flica secretarului consiliului regal de Württemberg pentru industrie și comerț.

Proces de presă. În 4 Octombrie se va pertracta la curtea în juru d'Oradea-mare procesul de presă întentat de Dr. Dimitrie Magdu, avocat în Radna, contra lui I. Russu-Sirianu pentru calumnie.

Din tainele unui spital. Mocsary Gyula, fost cancelist la direcțiunea spitalului public din Cinci-biserici, a făcut arătare la primărie, acuzând directorul spitalului, că pentru greșeli de medicament și mital leagă pe bolnavi în odăși, ori îi închide în pivniță și-i bagă în cămășe de forță. Mai spune Mocsary în arătare, că directorul carnea de fert pentru bolnavi o cântărește pe cântarul pe care se cântărește bucățile de trup ale bolnavilor operați, nu numai, dar' nici nu spală sângele de om de pe cântar, ci peste acela pune carnea. Primarul a introdus cercetare.

Expoziție de figuri de pâne. De Sâmbătă se află în Sibiu, în sala dela „Gesellschaftshaus” o interesantă expoziție de diferite figuri făcute din miez de prefunt. Un prizonier în Vaș în timpul pedepsei sale de 5 ani a făcut din miez de pâne diferite figuri, executate așa de perfect, că figurile de om chiar și expresia feței este perfect redată. Poate fi cercetată în fiecare zi în timpul dela 8 ore dimineața până la 9 ore seara. Prețul de intrare 10 cr., pentru soldați și băieți 5 cr.

Concurs. Este de ocupat postul de învățor la școala gr.-or. dia Jdsoara, protopresbiteratul Lugojului. Salar 300 fl., cuartir și venitele dela înmormântări. Termin de concurs 30 zile.

Jókai nu se 'nsoară. „Magyar Hirlop” e autorizată a dementa știrile foilor maghiare, că romancierul Jókai (de 70 ani) ar fi cerut mâna teatralistei (de 18 ani) Nagy (Gross) Bella.

Alegere de protopresbiter. Pe 12 Septembrie st. vechiu e convocat sinodul protopresbiter al Buziașului, diecesa Caransebeșului, spre a efectua alegerea de protopresbiter. Comisar consistorial e Dr. George Popovici, protopresbiterul Lugojului.

Cadoul împăratului Wilhelm. Regimentul de infanterie Nr. 34, staționat în Cașovia, al cărui titular e împăratul Wilhelm II., a hotărât să facă împăratului cadou tabloul corpului ofiteresc. Tabloul e de 2 metri înălțime și 2^{1/2} metri în lungime. Zilele acestea va pleca cu el la Berlin o deputațiune de oficeri.

Tisza Kálmán, tatăl înfrățitorului Tisza Pișta, în luna Octombrie va merge la Oradea-mare, unde probabil, că la banchetul ce se va da în onoarea lui își face darea de seamă în formă de toast. — Așa cetim în foile ungurești, și în fine de ce nu? Dacă fiul „înfrățite” prin toaste, de ce s'nu faceă dări de seamă în toaste? Doar'.....

Palat dus pe apă. Pavilionul belgian pentru expoziția dela Paris, de altcum un mare palat, acum e în lucrare și va fi construit astfel, că poate fi descumprit și transportat până la Paris pe corăbii.

Fuste salvatoare de viață. Fata ungoaică Korpa Iuliș din Bichiș a căzut duminecă în Criș. Cum însă ungoaicele poartă pe ele un întreg magazin de rochii, Iuliș a noastră încă avea pe ea șeptesprezece rochii. Acestea s'au înfățit deasupra apei și au ținut pe Iuliș la suprafață, așa că numai cu trupul gol până la brâu era în apă. Au mers după ea cu luntrea câțiva oameni dela mal și au scăpat-o.

În ocnle dela Reșița s'a întâmplat Vineri noaptea o explozie de gaz într-o tarnă, cauzată — afirmative — prin nepriceperea unui lucrător, care și-a aprins pipera în ocnă. Mulți lucrători răniți de moarte au fost scoși de sub ruinele tarnei; unul a fost scos mort, ear' că afară de cei scoși mai s'nt astrucați și alții, ori nu? până acum nu se știe.

Invitare. P. t. membri din comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” se va face la ședința comitetului ce se va ține Joi, la 31 August n. c., orele 6 seara, în localul „Asociațiunii pentru literatură și cultura populară română”.

Purtarea hainelor militare. Ministrul de războiu, experimentând că mulți civili, mai ales lucrători, poartă cu predeclupție haine militare folosite, blus, ori chipici etc., ajunse în posesiunea lor pe cale ministrului inexplicabilă, și fiind de părerea, că aceasta deroagă demnității uniformei militare, a dat ordin, în înțelesul căruia cei-ce vînd ori cumpără astfel de haine vor fi pedepsiți cu 300 fl.

Milionar pe neașteptate. Lucrătorul zidar Ioan Rózsay din Timișoara, pe cât de sărac era până acum, pe atât de bogat a devenit. Zilele trecute a căpătat o scrisoare recomandată din Bruxella, cu vvestea, că sora lui vitregă i'a testat întreaga sa avere în sumă de un milion de florini. Rózsay, de origine din Böszörmény, încă de tîner se stabilise ca lucrător în Timișoara, unde s'a și căsătorit, luând de soție pe Rosalia Tiefler. Sora lui vitregă a fost luată la niște rudeni în Budapesta, unde a îndrăgăit-o comerciantul Speier și a luat-o de nevastă. Speier s'a mutat la Bruxella, unde murind, a lăsat vîduvei avere de un milion. Nu de mult a murit și ea, și neavînd alte rudeni, a testat fratelui vitreg întreagă averea. Când conducătorul lucrului a explicat zilerului conținutul scrisoarei, acela a zis numai atîta: „E frumos, că sora mea și-a dăruit aminte de mine.” Apoi meșter scri-soarea în sin' și-a continuat lucrul până seara. Întrebându-l tovarășii de lucru, că ce va face cu atîta putere de bani? li-a răspuns! „Îmi voi face o casă, căci altora am făcut destule până acum.” Rózsay are doi copii.

„Ciardașul Oltenilor”. Referitor la cronica sub acest titlu, publicată în nr. 167, domni Alex. Șerban preot gr.-cat, Ioan Opris, inv. dir. și Danil Șerban, preot de notar ne trimit o rectificare, în care spun că tinerii scălușeri nu au jucat ciardașul în costumul de călușeri.

Din stilizarea rectificării reese numai atîta, că în costum de călușeri respectivi nu au jucat ciardaș. Cităm verbal: „...de oare-ce respectivii jucători, afară de jocurile sus numite (Călușerul și Băntuța). — Red.) în costum național nu au jucat altceva, decât „Hora Sinaei”, „Banul mărăcine” și „Hațegana”.

An dōră corospondențul frumosul joc național „Banul mărăcine” jucat de 2 tineri, l'a luat drept „ciardaș”?!!! atunci... condeolențele noastre.

Erupțiunile de vorbe aspre, prea hasardate, scrise la adresa corospondențului, le suprimăm din decență față de publicul cititor, dar' și în interesul rectificărilor.

În urma întrebărilor am aflat, că pentru societățile de cântări maghiară și germană a fost făcută maghiară „paradă”.

Cale ferată între America de mează-noapte și mează-zi e în proiect să se facă. Proiectul e al unui comitet de ingineri și a fost înaintat guvernului Statelor-Unite. Noua cale ferată e proiectată a se face între New-York și Buenos-Ayres, trecând prin istmul Panama. Lungimea e calculată la 17.000 chlm.

Se duc Evreii. Cetim într'un ziar ieșian: „Dumnezeu Evreilor din orașul nostru, cătră America, crește pe fiecare zi. Mai ales Dumineca cu trenurile de dimineață și seara pleacă cei mai mulți. Când trenul se pune în mișcare este un moment cât se poate de mișcător. Femei, rude, prieteni, toți plâng de par'că ar conduce la groapă pe cel-ce pleacă. În genere pleacă cei săraci. Mulți din ei n'au nici cheltuală de drum, atunci rudele lor ce sînt de mai înainte stabilite acolo, le trimt bilete de vapoare.”

Manevrele României. Ministerul de războiu al României a hotărât să nu cheme pe rezerviști la exerciții de arme, fiindcă din cauza recolte slabe nu se vor ține în anul acesta nici manevre mari, nici mobilizări de corpuri de armată. Prin această dispozițiune guvernul voește să cruțe de cheltueli populațiunea.

Știri mărunte. La alergările de cai din Jaroslav căpitanul Kluge a căzut cu calul tot. Calul a murit, ear' căpitanul și-a spart capul. Locotenentul Busson a căzut de pe cal și și-a rupt mîna.

— În 31 August se împlinesc 35 ani dela moartea lui Ferdinand Lassalle, apostolul socialismului. Lucrătorii socialiști din Budapesta vor aranja în memoria lui s'rbări populare.

— Flăcăul de 17 ani Gavrîl Tóth din Pecica vînd se se calde în Muréș, s'a înecat.

— În Kemeșe în timp de 48 ore au fost cinci casuri de incendiu.

VIAȚA SOCIALĂ.

Concert în Ighiu.

Corul bisericeii din Ighiu (lângă Alba-Iulia) va da Duminecă, în 3 Septembrie, în edificiul școlaei un concert cu următoarea programă:

1. „Rugăciune”, cor mixt de C. M. Cordonean. — „Sună buciul”, cor mixt de S. R. Simionescu. — „La o rîndunică”, cor bărb. de I. Costescu. — „Dor dulce”, cor mixt de Musicescu. — „Doina Olteanului”, cor bărb. de T. Cerne. — „Sai în joc”, cor bărb. de T. Cerne. — „Stăncuța”, cor mixt de Musicescu. — „Însemnătatea corului”, discurs. II. După concert dans. Prețul de intrare: locul I. 80 cr. locul II. 50 cr. Începutul la 7 ore seara. Suprasolviri marinoase se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică. Bilete de intrare se capătă la cassarul Ștefan Anghel; seara la casă.

Concert în Lugoj.

— 21 August 1898.

Publicului românesc sînt deja în parte mare cunoscute frumosele progrese ce le face „Reuniunea română de cântări și musică din Lugoj” de când e sub conducerea dirigentului I. Vidu. Numai cuvinte de laudă s'au zis și scris despre această Reuniune până acum. A fost și este și vrednică de astfel de cuvinte. Zelu de vrednică și al membrilor, precum și acurațeta în cântat sînt de admirat.

Vineri, în 6/18 August această Reuniune a dat un concert în grădina publică a hotelului „Concordia”.

Programul, constător din 6 puncte, a fost executat cu perfectă acurateță. Mai mult a plăcut numărului public ultimele două puncte: „Răsăritul Ardealului” și „Marșul lui Mihail-Viteazul”, ambele compoziții noue ale dlui I. Vidu, cântate de cor mixt. La dorința generală a publicului, manifestată prin petrecere apleșe, corul a mai executat și piesele: „S'ërba poporului” și „Lugojana”.

Am avut o deosebită bucurie, avînd numai așa din întemplare fericirea a asculta acest concert dat de o Reuniune despre care atât de multe „bune am cetit și care s'a desvoltat sub conducerea dirigentului seu, ce s'a făcut renumit prin munca ce desvoaltă întru îmbogățirea compozițiilor noastre românești.

M'a surprins deasemenea foarte mult „buna înțelegere” și „frăție” ce dominează în orașul Lugoj, între locuitorii lui.

Așteptam cu mult interes începerea concertului, când deodată aud la ușa intrării un cântec de bineventare românesc și imediat altul unguresc, după cari urmară puternice strigăte de „trăească” și „eljen”.

După puțin timp aud cântecul de bineventare românesc încă odată și alt cântec nemțesc.

În urma întrebărilor am aflat, că pentru societățile de cântări maghiară și germană a fost făcută maghiară „paradă”.

În principiu e lucru foarte frumos a trăi societățile în astfel de armonie, dar' un lucru nu-l pot înțelege, anume, pentru-ce tot noi Români și facem începutul? Și pentru-ce tot noi Români

s'îm fim „primii” cari se desfacem brațele spre a îmbrățișa pe aceia, cari în atâtea rînduri îmbrățișându-i ne-au pișcat?

Au nu în atîtea rînduri ne-am înșelat în speranța îmbrățișărilor?

Pe când noi speram a îmbrățișa „frați”, „amici”, nu ne trezeam cu... „șerpi”?!?

Săruturilor frățesti au nu ni-s'ia răspuns cu sărutări de-ale lui Iuda?

Aceste cugete îmi frămîntă mințea la vederea „înfrățirii” dela Lugoj.

Doresc din inimă, fraților Lugojeni, „bună înțelegere frățescă”; tare mă indoesc însă în viitorul ei.

Ca fidel raportor, mai amintesc la acest loc, că în programul de dans ce a urmat după concert ocupa loc și „cșardășul”, ceea-ce fie-mi permis a zice fraților Lugojeni, că totuși prea departe au mers cu „înfrățirea”.

„Nici-odată, nici în bine, nici în rău, mîna cu străin se nu dai!”

Trecutul și prezentul fie-ne școală pentru viitor.

Argir.

Tribuna Literară.

Aviz. P. T. domni învățători și colegi! La multele întrebări ce mi-se fac, cu onoare vin a răspunde, că deși am intrat în statul de pensiune, dar' lucru și mai departe pe terenul literar-didactic, și pentru noul an școlar 1899/1900 pot servi cu manualele mele didactice — scrise cu multă îngrijire — într-o limbă ușoară, metodă practică, și amersurat gradului de înțelegere a tinerimei noastre din școala populară, a căa cartea se le fie dragă. Las să urmeze aci întreaga serie.

1. Micul Abodar 18 tabele de parete 3 fl. 60 cr. — 2. Micul Abodar P. I. ediția IX. pentru I. an. 20 cr. — 3. Micul Abodar P. II. ediția V. pentru II. an. 20 cr. — 4. Micul Legendar P. III. ediția V. pentru III. și IV. an. 30 cr. — 5. Exerciții intuitive ediția III, pentru învățătorii 30 cr. — 6. Metodul de procedere, la Abodar, p. Inv. 40 cr. — 7. Limba română (gramatică) 30 cr. — 8. Economía, ediția VI. (clasa IV, V, VI) 20 cr. — 9. Socota, P. I. ediția IV. 20 cr. — 10. Socoata, P. II. ediția II. 20 cr. — 11. Tabelele, măsurile și banii, ediția III. 6 cr. — 12. Istoria naturală, ediția VI. 20 cr. — 13. Geografia P. I. ediția IV. (clasa III și IV.) 20 cr. — 14. Istoria Ungariei, ediția II. clasa IV. și V.) 20 cr. — 15. Istoria universală, ediția II. (clasa VI.) 20 cr. — 16. Abodarul german-român 20 cr. — 17. Istoria Românilor 30 cr. — 18. Micul gratulanț 30 cr. — 19. Cântările Viteazului 10 cr. — 20. Învățătura despre banii noi 2 cr. Cu titlu colegial: Ioan Tuduceșcu, posta R-Lippa, ctul. Temes.

Sosiți în Sibiu.

La 29 August n. 1899.

Hotel „Împăratul Romanilor”: Boksay, farmacist din Sătmár; Iosefina Binder din Orăștie, Rephan, oficial din Cluj; Dr. Horentvay, avocat din Sighetul-Marmației; Tamásffy, oficial din Alba-Regală; Voinea, protopop, Paul, fabricant, din Brașov; Löwy din Budapesta, Gerber din Viena, Indig din Cluj, Sterbetz din Szarvas, Grünfeld din Mediaș, Lux din Oradea-mare, Siegmund din Viena, comercianți.

Hotel „Neuherber”: Lukács, director din Oradea-mare; Dora Kanitz, Timlovitz, privatieri din Arad; Grünfeld, neguțtor de lemne din Mediaș; Droz, profesor din Pilsen; Păcurar, preot din Lăncrêm; Hirsch din Cluj; Gottlieb, Halami, din Seghedin, comercianți.

Hotel „Meltzer”: Chiff, comisar minist. din Tîrgul-Muréșului; Keller, oficial din Budapesta; Roman, avocat, Molnár, profesor, din Mediaș; Margareta Csorja din Covasna, Vilhelmina Szócsok din Forca, școlărițe; Baló din Teiuș; Adamek, proprietar de mori din Turnu-Severin; Anastasia Maniu din Zagra, Jancsó, cu flica, preot din Pake; Richter, neguțtor din Dresda; Jenciu, notar din Fofeldea; Izar, comerciant din Covasna.

Hotel „Habermann”: Boros, suboficier-furier din Ciuc-Sereda.

Med. univ.

Dr. Alex. de Vaida-Voevod, medic român.

[231] 12—15

KARLSBAD,

ALTE WIESE, „GOLDNE KRONE”.

Bibliografie.

A apărut:

„Datorințele învățătorului ca crescător față de direcțiunea greșită a socialismului modern», disertațiune de Alexandru Pop, inv. în Ocna-Dejului. Broșură de 54 pagini 8° mare, premiată de Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din jurul Gherlei, în adunarea generală ținută în C. Mănăstur la 20 și 21 Iunie a. c. Prețul 20 cr.

A apărut în tipografia noastră cartea „Principiile politice” (după Dr. Fr. de Holtendorff) de Teodor V. Păcățian. Formatul 8° mare, cuprinsul 290 pagini, tiparul curat și cetet. Prețul 2 fl.

În cartea aceasta, de netăgăduită valoare literară, sunt tratate cu multă competență următoarele teme din domeniul politicii:

- Politica e — știință. — Politica e — artă. — Conexiunea științei și a artei de stat în procesul politic. — Raportul dreptului pozitiv cu politica. — Conflctele între manauarea dreptului și a politicii practice. — Raportul între morală și politică. — Scopurile ideale de stat. — Scopurile reale de stat. — Scopul de putere națională al statelor. — Scopul de drept individual în stat. — Scopul social-cultural al statului. — Armonia scopurilor de stat.

O recomandăm cu căldură publicului român, iubitor de literatura științifică, în special însă celor-ce, conform poziției lor sociale, sânt chemați să fie conducători politici ai poporului nostru.

De vânzare în librăria institutului nostru.

Impăratul Marc Ulpiu Traian (98—117 d. Chr.). Prelegere ținută la 16 Martie 1893 în localitățile clubului român din Suceava, de Animpodist Dachevici. Tip. conc. Arch. Silv. Morariu-Andrieșici în Cernăuți.

Propedeutica filosofică pentru învățământul secundar, de Greg. Pletos, profesor în Năsăud. Partea I, psihologia empirică, cu un adaus: bucăți de lectură psihologică, — carte aprobată de ministerul cultelor și instrucțiunii publice ca manual pentru școlile medii. — Prețul 80 cr.

Memoriile prințului Nicolae Șuțu, mare logofet al Moldovei — 1798—1871, un volum scris în limba franceză și publicat de dl Panaoiti Rizos, a apărut în Viena zilele trecute. Volumul cuprinde patru părți și un număr de anexe. Interesează mai ales pe cei-ce se ocupă de istoria relativ contemporană a României.

Partea a VI-a din Memoriul lui Iosif Sterca Șulufiu de Cărpeneș, membru fondator și membru în comitet al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Sibiu, tip. W. Krafft. Este un volum de 297 pagini, cu conținut variat și interesant și costă 1 fl. 25 cr. + 10 cr. porto. Două sute fl. din prețul cărței, se vor da pentru casa națională, restul pentru alte scopuri filantropice. La sfârșitul cărței se adaugă o compoziție musicală: Doina Metropolitului Alexandru Sterca Șulufiu, aranjată pe note pentru voce și piano. Partea cea mai mare a articolilor ce conține a mai fost publicată, prin foi și reviste, dar valoarea lor e permanentă. Între altele conține întreagă biografia nefericitului Dragoș.

Istoria agriculturii, de I. Loser. traducțiune autorizată, de Un prieten al plugarilor. Retipărire din >Tel. Rom.< Sibiu, tiparul tipografiei archidiecezane.

„Paza Maicei Sfinte”, dramă în patru acte, localisată de Antoniu Pop, ca nr. 2 din >Biblioteca teatrală< a >Aurorii<. O broșură 8° mic în extensiunea de 56 pagini, editura și tip. tipografiei >Aurora< în Gherla. Prețul 12 cr.

Situațiunea școlară a liceului >Sții Petru și Paul< din Ploiești pe anul școl. 1898—99, sau în limbajul nostru, programa liceului pe anul școlar amintit mai sus, conținând discursul directorului Ioan Nicolescu, rostit cu ocaziunea distribuirii premiilor la sfârșitul anului, răspunsul prefectului Petru Th. Sfetcu al județului pe al cărui teritor se află liceul și date școlare.

La >Tipografia<, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare următoarele noutăți musicale:

Table listing musical scores and their prices. Includes titles like 'Hora înfrățirii pentru piano de P. G. Nițescu', 'La tine copilă dragă. Romanță de Dorianu', etc.

La comanda din afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Cursul pieței din Sibiu.

Table showing market rates for various currencies and goods in Sibiu as of August 29, 1899.

Bursa de Budapesta.

Table showing stock market rates for the Budapest exchange as of August 26, 1899.

Bursa de Viena.

Table showing stock market rates for the Vienna exchange as of August 26, 1899.

Bursa de București.

Table showing stock market rates for the Bucharest exchange as of August 13, 1899.

Pentru redacția și editură responsabil: Andreiu Bațes. Proprietar: Pentru >Tipografia<, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Concurs

pentru postul de advocat la „Sătmăreana”, institut de credit și economii în Seini.

- 1. Salar fix 1000 fl., plătit în rate lunare anticipative.
2. La călătorii afară de ținutul orașului rebonificarea speșelor pentru trăsura eventual calea ferată și diurn de 5 fl.
3. Din eventualul venit curat al speșelor de proces 20%.
4. Clientelă privată.
5. Datorințe: apărarea intereselor institutului înaintea judecătorilor și altor foruri, purtarea proceselor, darea de sfaturi juridice în afacerile institutului, statorirea stărei câștigurilor și întăburii pentru asigurarea împrumuturilor.

Detaliurile și modalitatea serviciului se vor stabili într-o convenție deosebită. Termenul concursului este 15 Septembrie st. n. a. c. Postul este a se ocupa îndată după alegere.

Recursurile sânt a se adresa la direcțiunea institutului.

Direcțiunea „Sătmărenea”.

Nr. 640—1899. [261] 2—3

Publicațiune.

Primăria comunală din Mohu intenționează edificarea scannului morei comunale.

Planul și preliminarul de spese, precum și condițiunile licitării stau spre vedere publică în orele oficioase în cancelaria comunală.

Spesele preliminate computându-se și materialul dau suma de 1139 fl. 12 cr. și licitațiunea verbală minuendă se va ține în cancelaria comunală din Mohu, în 3 Septembrie a. c., la 10 ore auto mered.

Vadiu e 10 % a prețului de strigare. Mohu, în 25 August 1899.

Primăria comunală.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, se află de vânzare:

Cea mai nouă Carte de bucate

la bucătăriei române, franceze, germane și maghiare cuprinzând rețetele cele mai bune pentru a pregăti în modul cel mai potrivit ori-ce fel de bucate, delicatose sau beuturi gustoase.

Se vinde cu preț scăzut (dela 2 fl.) acum numai cu 1 fl. v. a. plus 10 cr. porto (20 cr. recomandată.)

Două cărți folositoare

pentru țeranul român

sa apărut tocmai și se află de vânzare în librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu, strada Poplăci 15:

INDREPTAR PRACTIC ÎN ECONOMIA RURALĂ

compus de cel 12 prețuri întemnițat în Cluj. Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de Elia Dopp. Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Înștiințare.

„Reuniunea femeilor române din Brașov” a înființat, după-cum se știe,

UN INTERNAT,

cu scop de a instrui fetețe din clasa de mijloc a societății românești în menajul căsei, precum și în diferite lucruri de mână, ce cad în sfera unei bune econoame.

Reuniunea întreține și subvenționează acest internat cu o sumă considerabilă, numai ca se poată primi fetețe cu taxa cât se poate de scăzută.

În acest internat se învață:

- a) a pregăti tot felul de mâncări;
b) a spăla și călca tot felul de albituri;
c) a croi și a coase cu mașina tot felul de albituri și vestminte;
d) a cultiva legumi, și
e) reguli igienice.

Pentru complectarea cunoștințelor câștigate în școală, s'a introdus și o școală de repetiție provăzută în legile statului pentru copile dela 12—15 ani.

În această școală se va propune:

Table listing subjects and hours for the school: Limba română (2 cursuri à 2 ore), Limba maghiară (2 » » 2 ore), etc.

În acest „Internat” se primesc fetețe române, cari vor fi absolvat cel puțin 3 (trei) clase primare și vor fi împlinit 12 ani.

De oare-ce prin reorganizarea cea nouă a instrucțiunii numărul orelor s'a înmulțit în mod considerabil, de aceea s'a statorit pentru completa întrețineri și instrucțiune taxa de 14 fl. pe lună, plătită anticipativ.

Fetețe orfane și sărace pot fi primite gratuit în „Internat”.

Fetețe din Brașov, cari vor voi se petreacă numai peste zi în „Internat”, plătesc pentru toată instrucțiunea și pentru prânz și ojină câte 10 fl. pe lună.

De oare-ce numărul elevelor atât al celor cu plată, cât și al bursierelor este restrâns, de aceea se invită părinții și tutorii a se însinua, respective a înainta petițiunile înzestrate cu testimoniu de paupertate și cu actul de botez la subscrisa președintă până în 20 August st. v.

Primirea elevelor în „Internat” se va face dela 25 August încolo.

La primire are să aducă fiecare elevă albiturile și vestmintele necesare, precum și așternutul de pat.

În legătură cu acest „Internat” Reuniunea în anul trecut a înființat și un „Orfelinat” pentru fetețe orfane și sărace dela 16—12 ani; aceste fetețe primesc întreținerea completă pe speșele Reuniunii și sânt obligate a cerceta școlile române gr.-or. din loc.

Petițiunile pentru primire sânt a se adresa până în 20 August st. v. Informațiuni mai deaproape se pot primi dela presidenta Reuniunii și dela actuarul acesteia.

Agnes Dușoiu, presidentă.

Lazar Nastasi, prof. gimn. și actuarul Reuniunii.

„Foaia Poporului”,

este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului”

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată abona această foaie

„Foaia Poporului”

va costa numai 2 fl. pe anul întreg sau 1 fl. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„TIPOGRAFIA”, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuță,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

- „Iubire”, poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50
„Dan”, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75
„Dan”, roman, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.
„Din goana vieții”, ediția III. (1895) fl. 1.75.
„Din goana vieții”, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.
„Icoane sterse”, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.
„Un an de luptă”, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

„În viltoare”, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele să se adreseze:

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.